

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

21 octombrie 2021 *

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Directiva 2014/42/UE – Înghetarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană – Domeniu de aplicare – Confiscarea bunurilor dobândite ilegal – Avantaj economic rezultat dintr-o infracțiune care nu a făcut obiectul unei condamnări – Articolul 4 – Confiscare – Articolul 5 – Confiscare extinsă – Articolul 6 – Confiscare aplicată terților – Condiții – Confiscare a unei sume de bani revendicate ca aparținând unui terț – Terț care nu are dreptul de a se constitui parte în procedura de confiscare – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”

În cauzele conexate C-845/19 și C-863/19,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Apelativen sad – Varna (Curtea de Apel din Varna, Bulgaria) prin deciziile din 7 noiembrie 2019 (C-845/19) și 19 noiembrie 2019 (C-863/19), primite de Curte la 19 noiembrie 2019 și, respectiv, la 26 noiembrie 2019, în procedurile penale împotriva

DR (C-845/19),

TS (C-863/19),

cu participarea:

Okrazhna prokuratura – Varna,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal, președinta Camerei a doua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, domnii J. Passer și F. Biltgen, doamna L. S. Rossi (raportoare) și domnul N. Wahl, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 ianuarie 2021,

* Limba de procedură: bulgara.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Okrazhna prokuratura – Varna, de I. Todorov și V. Chavdarov, în calitate de agenți;
- pentru guvernul bulgar, de M. Georgieva, T. Mitova și E. Petranova, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de J. Schmoll și F. Zeder, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, inițial de S. Grünheid, Y. Marinova și R. Troosters, ulterior de S. Grünheid și Y. Marinova, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 24 martie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 2 din Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (JO 2014, L 127, p. 39), precum și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor proceduri penale declanșate împotriva lui DR (C-845/19) și a lui TS (C-863/19) (denumiți în continuare, împreună, „persoanele interesate”) în legătură cu unele cereri de confiscare, ca urmare a condamnării acestora pentru deținere de stupefiante în vederea distribuirii lor, a unor sume de bani cu privire la care persoanele interesate susțin că aparțin unor terți.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Decizia-cadru 2004/757/JAI

- 3 Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri (JO 2004, L 335, p. 8, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 66) prevede la articolul 2, intitulat „Infracțiuni care au legătură cu traficul de droguri și de precursori”:

„(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că următoarele fapte intenționate sunt pedepsite atunci când sunt săvârșite fără drept:

- (a) producerea, fabricarea, extragerea, prepararea, oferirea, comercializarea, distribuirea, vânzarea, livrarea în orice condiții, intermedierea, expedierea, expedierea în regim de tranzit, transportul, importul sau exportul de droguri;

[...]

- (c) deținerea sau achiziția de droguri în vederea desfășurării uneia dintre activitățile menționate la litera (a);

[...]”

- 4 În temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din această decizie-cadru:

„Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca infracțiunile menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) să fie pasibile de sancțiuni penale privative de libertate având o durată maximă de cel puțin cinci până la zece ani, în situațiile următoare:

[...]

- (b) infracțiunea implică drogurile cele mai dăunătoare pentru sănătate sau infracțiunea a produs vătămarea gravă a sănătății mai multor persoane.”

Directiva 2014/42

- 5 Potrivit considerentelor (11), (19)-(21), (33) și (38) ale Directivei 2014/42:

„(11) Este necesară clarificarea conceptului de produse provenite din săvârșirea de infracțiuni pentru a include produsele directe obținute din activitatea infracțională și toate beneficiile indirecte rezultate din aceasta, inclusiv reinvestirea sau transformarea produselor directe. Astfel, produsele pot include orice tip de bunuri, inclusiv cele transformate sau convertite, integral sau parțial, în alte bunuri sau cele combinate cu un bun dobândit din surse legitime, până la valoarea estimată a produselor combinate. Produsele pot include și venitul sau alte beneficii derivate din produsele infracțiunii sau din bunurile în care au fost transformate, convertite sau cu care au fost combinate respectivele produse.

[...]

(19) Grupările infracționale sunt implicate într-o gamă largă de activități infracționale. Pentru a combate în mod eficace activitățile de criminalitate organizată, ar putea exista situații în care să fie oportun ca o condamnare penală să fie urmată de confiscarea nu numai a bunurilor care au legătură cu o infracțiune specifică, ci și a altor bunuri considerate de instanță drept produse provenite din săvârșirea altor infracțiuni. Această abordare corespunde noțiunii de confiscare extinsă. [...]

(20) Atunci când stabilesc dacă o infracțiune este susceptibilă să genereze beneficii economice, statele membre pot lua în considerare modul de operare, de exemplu dacă una dintre condițiile infracțiunii este să fi fost săvârșită în condiții de criminalitate organizată sau cu intenția de a genera profituri periodice din infracțiuni. Totuși, în general, aceasta nu ar trebui să aducă atingere posibilității de a recurge la procedura privind confiscarea extinsă.

- (21) Confiscarea extinsă ar trebui să fie posibilă în cazul în care o instanță consideră că bunurile în cauză sunt rezultatul unor activități infracționale. Aceasta nu înseamnă că trebuie să se constate că bunurile în cauză sunt rezultatul unor activități infracționale. Statele membre pot prevedea, de exemplu, că este suficient ca instanța să evalueze pe baza probabilităților sau să poată prezuma în mod rezonabil că este semnificativ mai probabil ca bunurile în chestiune să fi fost obținute în urma unor activități infracționale decât din alte activități. În acest context, instanța trebuie să analizeze circumstanțele specifice ale cauzei, inclusiv faptele și probele disponibile, pe baza cărora ar putea fi luată o hotărâre privind confiscarea extinsă. Faptul că valoarea bunurilor unei persoane este disproporționată față de venitul legal al acesteia s-ar putea înscrie între acele fapte care conduc instanța la concluzia că bunurile provin din activități infracționale. Statele membre ar putea, de asemenea, să stabilească o cerință pentru o anumită perioadă de timp în care bunurile ar putea fi considerate a fi provenit din activități infracționale.

[...]

- (33) Prezenta directivă afectează în substanța lor drepturile persoanelor, nu numai ale celor suspectate sau învinuite, dar și ale terților care nu fac obiectul urmăririi penale. Prin urmare, este necesar să se prevadă garanții și căi de atac specifice pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale acestora în punerea în aplicare a prezentei directive. Aceasta include dreptul de a fi audiat pentru terții care pretind că sunt proprietarii bunurilor în cauză sau care pretind că ar avea alte drepturi patrimoniale («drepturi reale», *ius in re*), precum dreptul de uzufruct. Ordinul de înghețare a bunurilor ar trebui comunicat persoanei afectate cât de curând posibil după executarea acestuia. Cu toate acestea, autoritățile competente ar putea amâna comunicarea ordinului respectiv către persoana afectată din motive legate de buna desfășurare a anchetei.

[...]

- (38) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de [cartă] și de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului [și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950], astfel cum au fost interpretate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Prezenta directivă ar trebui să fie pusă în aplicare în conformitate cu acele drepturi și principii. Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere legislației naționale în ceea ce privește asistența juridică și nu creează niciun fel de obligații sistemelor de asistență juridică din statele membre, care ar trebui să se aplice în conformitate cu carta și cu [Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale].”

6 Articolul 1 din Directiva 2014/42, intitulat „Obiect”, prevede:

„(1) Prezenta directivă instituie norme minime privind înghețarea bunurilor în vederea unei posibile confiscări ulterioare și privind confiscarea bunurilor în materie penală.

(2) Prezenta directivă nu aduce atingere procedurilor pe care statele membre le-ar putea utiliza pentru a confisca bunurile în cauză.”

7 Articolul 2 din această directivă, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «produse» înseamnă orice avantaj economic obținut, în mod direct sau indirect, din săvârșirea unei infracțiuni; acesta poate consta în orice tip de bun și include orice reinvestire sau transformare ulterioară a produselor directe, precum și orice beneficii de valoare;
2. «bunuri» înseamnă bunuri de orice fel, corporale sau necorporale, mobile sau imobile, precum și actele sau instrumentele juridice care dovedesc un titlu sau un drept asupra acestor bunuri;

[...]

4. «confiscare» înseamnă o deposedare definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune;

[...]”

8 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede următoarele:

„Prezenta directivă se aplică infracțiunilor vizate de:

[...]

(g) Decizia-cadru [2004/757];

[...]”

9 Articolul 4 din Directiva 2014/42, intitulat „Confiscarea”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a instrumentelor și a produselor sau a bunurilor a căror valoare corespunde unor astfel de instrumente sau produse, cu condiția să existe o condamnare definitivă pentru o infracțiune, care poate rezulta și în urma unor proceduri *in absentia*.”

10 Articolul 5 din această directivă, intitulat „Confiscarea extinsă”, dispune:

„(1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a bunurilor unei persoane condamnate ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care este susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, beneficii economice, atunci când, în baza circumstanțelor cauzei, inclusiv a elementelor de fapt și a probelor disponibile, cum ar fi faptul că valoarea bunurilor este disproporționată în raport cu venitul legal al persoanei condamnate, o instanță consideră că bunurile în cauză au fost obținute din activități infracționale.

(2) În sensul alineatului (1) din prezentul articol, noțiunea de «infracțiune» include cel puțin următoarele:

[...]

(e) o infracțiune pasibilă de o pedeapsă maximă privativă de libertate de cel puțin patru ani, în conformitate cu instrumentul relevant prevăzut la articolul 3 sau, în cazul în care respectivul instrument nu conține un prag pentru pedeapsă, în conformitate cu legislația națională relevantă.”

11 Articolul 6 din directiva menționată, intitulat „Confiscarea aplicată terților”, prevede:

„(1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a permite confiscarea produselor sau a altor bunuri a căror valoare corespunde produselor care, în mod direct sau indirect, au fost transferate de o persoană suspectată sau învinuită către terți sau care au fost dobândite de terți de la o persoană suspectată sau învinuită, cel puțin în cazurile în care terții știau sau ar fi trebuit să știe faptul că scopul transferului sau al achiziționării era evitarea confiscării, pe baza unor elemente de fapt și circumstanțe concrete, inclusiv a faptului că transferul sau dobândirea a avut loc în mod gratuit sau în schimbul unei sume de bani semnificativ mai reduse decât valoarea de piață a bunurilor.

(2) Alineatul (1) se interpretează astfel încât să nu aducă atingere drepturilor terților de bună-credință.”

12 Articolul 8 din aceeași directivă, intitulat „Garanții”, prevede:

„(1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele afectate de măsurile prevăzute în prezenta directivă au dreptul la o cale de atac eficace și la un proces echitabil, în vederea exercitării drepturilor acestora.

[...]

(6) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că orice hotărâre de confiscare a bunurilor este motivată și că aceasta este comunicată persoanei afectate. Statele membre prevăd posibilitatea efectivă pentru persoana împotriva căreia este dispusă confiscarea de a ataca hotărârea de confiscare în fața unei instanțe.

(7) Fără a se aduce atingere [Directivei 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO 2012, L 142, p. 1) și Directivei 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (JO 2013, L 294, p. 1)], persoanele ale căror bunuri sunt afectate de hotărârea de confiscare au dreptul de a fi asistate de un avocat, pe întreaga durată a procedurii de confiscare legate de determinarea produselor și a instrumentelor, pentru a-și putea exercita drepturile. Persoanele în cauză sunt informate că au acest drept.

(8) În cadrul procedurilor menționate la articolul 5, persoana afectată beneficiază de posibilitatea efectivă de a contesta circumstanțele cauzei, inclusiv elementele concrete de fapt și probele disponibile pe baza cărora bunurile respective sunt considerate bunuri derivate din activități infracționale.

(9) Terții au dreptul de a pretinde un titlu de proprietate sau alte drepturi reale, inclusiv în cazurile menționate la articolul 6.

[...]

Dreptul bulgar

NK

- 13 Articolul 53 din Nakazatelen kodeks (Codul penal, denumit în continuare „NK”) prevede:

„(1) Independent de răspunderea penală, se confiscă în favoarea statului:

- a) bunurile care aparțin făptuitorului și care au fost destinate să fie utilizate sau au fost utilizate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni; în cazul în care bunurile lipsesc sau au fost înstrăinate, se dispune confiscarea contravalorii acestora;
- b) bunurile care aparțin făptuitorului și care au făcut obiectul unei infracțiuni săvârșite cu intenție, în cazurile prevăzute în mod expres în partea specială a Codului penal.

(2) De asemenea, se confiscă în favoarea statului:

- a) bunurile care constituie obiectul sau instrumentele infracțiunii și a căror posesie este interzisă și
- b) produsul direct sau produsul indirect care a fost obținut în urma unei infracțiuni, în cazul în care nu trebuie să fie restituit sau rambursat; în cazul în care produsul lipsește sau a fost înstrăinat, se dispune confiscarea contravalorii acestuia.

(3) În sensul alineatului (2) litera b):

- 1. «produs direct» înseamnă orice avantaj economic care a rezultat ca o consecință directă a infracțiunii;
- 2. «produs indirect» înseamnă orice avantaj economic care a rezultat din înstrăinarea produsului direct, precum și orice bun obținut în urma transformării ulterioare integrale sau parțiale a produsului direct, inclusiv în cazul în care acesta a fost combinat cu bunuri dobândite în mod legitim; bunurile se supun confiscării până la cuantumul valorii produsului direct încorporat, la care se adaugă creșterile de active care sunt asociate în mod direct cu înstrăinarea produsului direct sau cu transformarea și includerea acestuia în bunul rezultat.”

- 14 Articolul 354a din NK prevede:

„(1) Orice persoană care produce, prelucrează, achiziționează sau deține, în mod neautorizat, stupefiante sau substanțe similare, în scopul de a le distribui, sau care distribuie stupefiante sau substanțe similare se sancționează, în cazul unor stupefiante de mare risc sau substanțe similare, cu o pedeapsă privativă de libertate de la doi la opt ani și cu o amendă cuprinsă între [5 000 de leva bulgărești (BGN) și 20 000 BGN (aproximativ 2 500-10 000 de euro)], iar în cazul unor stupefiante de risc sau substanțe similare, cu o pedeapsă privativă de libertate de la unu la șase ani și o amendă cuprinsă între [2 000 BGN și 10 000 BGN (aproximativ 1 000-5 000 de euro)]. [...]

[...]

(3) Orice persoană care achiziționează sau deține în mod neautorizat stupefiante sau substanțe similare se sancționează după cum urmează:

1. în cazul unor stupefiante de mare risc sau substanțe similare, cu o pedeapsă privativă de libertate de la unu la șase ani și cu o amendă cuprinsă între [2 000 BGN și 10 000 BGN];
2. în cazul unor stupefiante de risc sau substanțe similare, cu o pedeapsă privativă de libertate de până la cinci ani și cu o amendă cuprinsă între [1 000 BGN și 5 000 BGN (aproximativ 500-2 500 de euro)].

[...]"

NPK

- 15 Articolul 306 alineatul (1) punctul 1 din Nakazatelno-protsesualen kodeks (Codul de procedură penală, denumit în continuare „NPK”) prevede:

„(1) Următoarele aspecte pot fi soluționate de instanță de asemenea prin ordonanță:

1. aplicarea unei pedepse globale în temeiul articolelor 25 și 27, precum și aplicarea articolului 53 din [NK].

[...]"

Litigiile principale și întrebările preliminare

- 16 La 21 februarie 2019, în orașul Varna (Bulgaria), DR și TS dețineau în mod neautorizat stupefiante de mare risc în vederea distribuirii lor. Ei au fost condamnați penal pentru această infracțiune, în temeiul articolului 354a din NK, la o pedeapsă privativă de libertate de un an, precum și la o amendă de 2 500 BGN (aproximativ 1 250 de euro) și, respectiv, la o pedeapsă privativă de libertate de doi ani cu suspendare cu termen de încercare de patru ani, precum și la o amendă de 5 000 BGN (aproximativ 2 500 de euro).
- 17 Cu ocazia unei percheziții într-o locuință în care DR locuia împreună cu mama și cu bunicii săi, precum și a unei verificări a autoturismului lui, efectuate de autoritățile competente în cadrul fazei de urmărire penală a procesului penal, acestea din urmă au descoperit o sumă de bani în cuantum de 4 447,06 BGN (aproximativ 2 200 de euro).
- 18 În cadrul unei percheziții într-o locuință în care TS locuia împreună cu mama sa, efectuată de asemenea în cadrul fazei de urmărire penală a procesului penal, autoritățile menționate au descoperit o sumă de bani în cuantum de 9 324,25 BGN (aproximativ 4 800 de euro).
- 19 În urma condamnării penale a persoanelor interesate, Okrazhna prokuratura – Varna (Parchetul Regional din Varna, Bulgaria) (denumit în continuare „parchetul”) a solicitat Okrazhen sad Varna (Tribunalul Regional din Varna, Bulgaria), instanța de prim grad de jurisdicție, confiscarea acestor sume de bani în favoarea statului, în conformitate cu articolul 306 alineatul (1) punctul 1 din NPK. Instanța de prim grad de jurisdicție a examinat această cerere a parchetului în ședință publică, la care au participat persoanele interesate și cei doi avocați ai lor.

- 20 În fața instanței amintite, DR a declarat că suma de bani menționată la punctul 17 din prezenta hotărâre aparținea bunicii sale și că aceasta o dobândise în temeiul unui împrumut bancar. În plus, el a furnizat o probă scrisă care dovedea că, în luna decembrie 2018, aceasta retrăsese din contul său bancar suma de 7 000,06 BGN (aproximativ 3 500 de euro). Bunica lui DR nu a luat parte la procedura în fața instanței de prim grad de jurisdicție întrucât dreptul bulgar nu îi permitea să participe la aceasta în calitate de parte distinctă de autorul infracțiunii în cauză. Ea nu a fost audiată nici în calitate de martor.
- 21 În cadrul acestei proceduri, TS a declarat la rândul său că suma de bani menționată la punctul 18 din prezenta hotărâre aparținea mamei sale și surorii sale. În această privință, el a furnizat o probă scrisă care dovedea că, în luna martie 2018, mama sa contractase la banca DSK EAD un credit de consum în cuantum de 17 000 BGN (aproximativ 8 500 de euro). Nici mama lui TS nu a putut participa la procedura în fața instanței de prim grad de jurisdicție. Ea a fost însă audiată ca martor în ceea ce privește suma de bani găsită în locuința în care locuia împreună cu fiul său.
- 22 Instanța de prim grad de jurisdicție a respins cererea de autorizare a confiscării sumelor de bani în discuție în litigiul principal, considerând că infracțiunea pentru care persoanele interesate au fost condamnate, și anume deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor, nu era de natură să genereze avantaje economice. În această privință, instanța menționată a apreciat că, deși există probe, și anume depoziții de martori, că, în cauzele în discuție în litigiul principal, persoanele interesate vindeau stupefiante, condițiile pentru confiscarea în favoarea statului prevăzute la articolul 53 alineatul (2) din NK nu erau îndeplinite întrucât Ministerul Public nu le acuzase pe persoanele interesate că vând stupefiante, iar existența unui trafic de stupefiante nu fusese confirmată prin condamnări penale.
- 23 Parchetul a contestat în fața instanței de trimitere hotărârea pronunțată de instanța de prim grad de jurisdicție, susținând că instanța de prim grad de jurisdicție nu a aplicat articolul 53 alineatul (2) din NK în lumina Directivei 2014/42. Persoanele interesate nu împărtășesc opinia parchetului și apreciază că pot fi confiscate numai bunurile materiale care sunt obținute direct din infracțiunea pentru care persoanele interesate au fost condamnate.
- 24 În acest context, Apelativen sad – Varna (Curtea de Apel din Varna, Bulgaria) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, redactate în mod identic în cauzele C-845/19 și C-863/19:
- „1) [Directiva 2014/42] și [carta] se aplică în ceea ce privește o infracțiune care constă în deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor și care a fost săvârșită de un cetățean bulgar pe teritoriul Republicii Bulgaria, iar eventualul produs economic a fost realizat de asemenea în Bulgaria și se găsește pe teritoriul acestei țări?
- 2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, cum ar trebui interpretată noțiunea de «avantaj economic obținut, în mod [...] indirect, din săvârșirea unei infracțiuni» prevăzută la articolul 2 punctul 1 din [Directiva 2014/42] și poate constitui un astfel de produs o sumă de bani care a fost găsită și confiscată în locuința ocupată de persoana condamnată și de familia acesteia și în autoturismul condus de persoana condamnată?
- 3) Articolul 2 din [Directiva 2014/42] trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări precum articolul 53 alineatul (2) din [NK], care nu prevede confiscarea «avantaj[ului] economic obținut, în mod [...] indirect, din săvârșirea unei infracțiuni»?

- 4) Articolul 47 din [cartă] trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum articolul 306 alineatul (1) punctul 1 din [NPK], care permite confiscarea în favoarea statului a unei sume de bani despre care se susține că aparține unei alte persoane decât autorul infracțiunii, fără ca această terță persoană să aibă posibilitatea de a participa la procedură în calitate de parte interesată și de a obține acces direct la instanțele de judecată?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 25 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle în esență dacă Directiva 2014/42 trebuie să fie interpretată în sensul că deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor intră în domeniul său de aplicare chiar dacă toate elementele inerente săvârșirii acestei infracțiuni se limitează la interiorul unui singur stat membru.
- 26 Cu titlu introductiv, este necesar să se stabilească dacă o infracțiune care constă în deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor, în sensul articolului 354a alineatul 1 din NK, precum cea în discuție în cauzele principale, intră în domeniul de aplicare material al Directivei 2014/42.
- 27 În această privință trebuie arătat că la articolul 3 *initio* din directiva respectivă se enumeră infracțiunile cărora li se aplică directiva menționată, și anume cele vizate de instrumentele juridice amintite la literele (a)-(k) ale acestui articol.
- 28 Mai precis, în temeiul articolului 3 litera (g) din Directiva 2014/42, aceasta se aplică infracțiunilor vizate de Decizia-cadru 2004/757.
- 29 Or, articolul 2 alineatul (1) litera (c) din această decizie-cadru include printre infracțiunile respective deținerea sau achiziția de droguri în vederea desfășurării uneia dintre activitățile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din decizia-cadru amintită, și anume, printre altele, distribuirea și vânzarea de droguri.
- 30 Prin urmare, o infracțiune precum cea prevăzută la punctul 26 din prezenta hotărâre intră în domeniul de aplicare material al Directivei 2014/42.
- 31 În ceea ce privește întrebarea adresată, este necesar să se arate că Directiva 2014/42 este întemeiată printre altele pe articolul 83 alineatul (1) TFUE.
- 32 În temeiul articolului 83 alineatul (1) primul paragraf TFUE, Uniunea Europeană are posibilitatea de a stabili norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domenii ale criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră ce rezultă din natura sau impactul acestor infracțiuni ori din nevoia specială de a le combate pornind de la o bază comună. Pe de altă parte, după cum reiese din al doilea paragraf al alineatului menționat, „traficul ilicit de droguri” este unul dintre aceste domenii ale criminalității.
- 33 Astfel, deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor intră sub incidența unui domeniu al criminalității de o gravitate deosebită, de dimensiune transfrontalieră, care poate rezulta în special din natura sau impactul unei atari infracțiuni, în sensul articolului 83 alineatul (1) TFUE, în așa fel încât legiuitorul Uniunii este competent să adopte, în temeiul acestei dispoziții, norme minime de armonizare referitoare la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domeniul avut în

vedere, fără ca această competență să acopere numai situațiile în care elementele inerente săvârșirii unei infracțiuni concrete nu se limitează la interiorul unui singur stat membru. De altfel, o asemenea limitare nu reiese nici din dispozițiile Directivei 2014/42.

- 34 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că Directiva 2014/42 trebuie să fie interpretată în sensul că deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor intră în domeniul său de aplicare chiar dacă toate elementele inerente săvârșirii acestei infracțiuni se limitează la interiorul unui singur stat membru.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 35 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acestora din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. Astfel, misiunea Curții este aceea de a interpreta toate dispozițiile de drept al Uniunii care sunt necesare instanțelor naționale pentru a statua în cauzele cu care sunt sesizate, chiar dacă respectivele dispoziții nu sunt expres indicate în întrebările adresate de aceste instanțe (Hotărârea din 8 mai 2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, punctul 42 și jurisprudența citată).
- 36 A doua și a treia întrebare privesc interpretarea noțiunii de „avantaj economic obținut, în mod [...] indirect, din săvârșirea unei infracțiuni”, care figurează la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2014/42.
- 37 Mai precis, prin intermediul întrebărilor respective, instanța de trimitere urmărește să afle în esență, pe de o parte, dacă această dispoziție trebuie să fie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale care nu prevede confiscarea unui avantaj economic obținut în mod indirect din săvârșirea unei infracțiuni și, pe de altă parte, dacă sumele de bani confiscate la domiciliul persoanelor interesate și al familiei lor, precum și din autoturismul utilizat de una dintre aceste persoane interesate constituie un asemenea avantaj economic.
- 38 În această privință trebuie precizat că noțiunea de „avantaj economic obținut în mod indirect din săvârșirea unei infracțiuni” se încadrează în definiția noțiunii de „produs” cuprinsă la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2014/42, potrivit căreia „produs” înseamnă „orice avantaj economic obținut, în mod direct sau indirect, din săvârșirea unei infracțiuni”, care „poate consta în orice tip de bun și include orice reinvestire sau transformare ulterioară a produselor directe, precum și orice beneficii de valoare”.
- 39 După cum reiese din cuprinsul punctului 2.6 din expunerea de motive a Propunerii de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind înghețarea și confiscarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni în Uniunea Europeană [COM(2012) 85 final], aflată la originea Directivei 2014/42, definiția noțiunii de „produs” în sensul directivei menționate a fost extinsă în raport cu definiția acestei noțiuni care figurează în Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea (JO 2005, L 68, p. 49, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 147), pentru a prevedea posibilitatea confiscării tuturor beneficiilor rezultate din produsele infracțiunilor, inclusiv produsele indirecte.

- 40 În plus, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 49 din concluzii, prin faptul că a făcut referire în mod expres, la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2014/42, la avantajele directe sau indirecte, legiuitorul Uniunii nu a intenționat să stabilească două noțiuni distincte, care să fie independente una de cealaltă. Astfel, după cum rezultă din considerentul (11) al acestei directive, noțiunea de „produs” a fost clarificată de aceasta pentru a include nu numai bunurile care rezultă în mod direct din infracțiunea în cauză, ci și toate transformările acestor bunuri, precum și celelalte beneficii de valoare generate de ele.
- 41 În speță, din deciziile de trimitere reiese că reglementarea națională prevede, după cum rezultă din articolul 53 alineatul (2) din NK, confiscarea „produsul[ui] direct sau [a] produsul[ui] indirect care a fost obținut în urma unei infracțiuni”. Pe de altă parte, articolul 53 alineatul (3) din NK precizează că „«produs indirect» înseamnă orice avantaj economic care a rezultat din înstrăinarea produsului direct, precum și orice bun obținut în urma transformării ulterioare integrale sau parțiale a produsului direct”.
- 42 Rezultă astfel, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, care este singura competentă să interpreteze dreptul național, că reglementarea în discuție în litigiul principal prevede într-adevăr confiscarea unui avantaj economic obținut în mod indirect din săvârșirea unei infracțiuni, în sensul articolului 2 punctul 1 din Directiva 2014/42.
- 43 În orice caz, chiar presupunând că această directivă a fost transpusă în mod incomplet sau incorect în dreptul bulgar, ea nu ar putea, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, să fie invocată ca atare de către un stat membru împotriva unui particular pentru a înlătura o dispoziție de drept intern care este contrară acesteia, cu scopul de a crea obligații în sarcina lui [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 octombrie 2020, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Consecințe ale Hotărârii Zaizoune), C-568/19, EU:C:2020:807, punctul 35 și jurisprudența citată].
- 44 În aceste împrejurări, reiese chiar din textul articolului 2 punctul 1 din Directiva 2014/42 că, pentru a fi calificat drept „produs”, avantajul economic, fie direct, fie indirect, trebuie în orice caz să rezulte dintr-o infracțiune.
- 45 În speță, după cum reiese din deciziile de trimitere, pe de o parte, persoanele interesate au fost condamnate pentru deținerea, în vederea distribuirii, de produse stupefiante de mare risc, această infracțiune nefiind în sine de natură să genereze un avantaj economic. Pe de altă parte, deși existau probe în sensul că aceste persoane interesate vindeau produse stupefiante, ele nu au fost nici urmărite, nici condamnate pentru o asemenea infracțiune.
- 46 În aceste condiții, pentru a se da un răspuns util instanței de trimitere, este necesar să se considere, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 35 din prezenta hotărâre, că, prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, instanța menționată solicită în esență să se stabilească dacă Directiva 2014/42 trebuie să fie interpretată în sensul că prevede numai confiscarea bunurilor care constituie un „avantaj economic” rezultat din infracțiunea pentru care a fost condamnat autorul infracțiunii respective sau în sensul că are în vedere și confiscarea bunurilor care aparțin acestui autor în privința cărora există probe că constituie un avantaj economic rezultat din alte activități infracționale.
- 47 În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2014/42, aceasta instituie norme minime privind, printre altele, confiscarea bunurilor în materie penală.

- 48 Mai precis, în temeiul articolelor 4, 5 și 6 din respectiva directivă, aceasta impune statelor membre să prevadă o asemenea confiscare în trei ipoteze, care trebuie examinate succesiv.
- 49 În ceea ce privește, în primul rând, articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată, acesta impune statelor membre să adopte măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, printre altele, a produselor, cu alte cuvinte, a avantajelor economice obținute, în mod direct sau indirect, din săvârșirea unei infracțiuni, cu condiția să existe o condamnare definitivă pentru o infracțiune, inclusiv cea care rezultă în urma unor proceduri *in absentia*.
- 50 În această privință trebuie arătat că, deși această dispoziție vizează o condamnare definitivă pentru o infracțiune, ea nu precizează totuși dacă infracțiunea respectivă trebuie neapărat să fie cea din care rezultă produsul în discuție sau dacă poate fi vorba despre o altă infracțiune care are eventual legătură cu prima.
- 51 După cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 56 din concluzii, domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2014/42 poate fi înțeles mai bine în raport cu cazul de confiscare prevăzut la articolul 5 din directiva menționată, precum și în lumina considerentului (19) al acesteia.
- 52 În temeiul articolului 5 din Directiva 2014/42, statele membre sunt obligate să adopte măsurile necesare pentru a permite confiscarea, totală sau parțială, a bunurilor unei persoane condamnate ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care este susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, beneficii economice, atunci când, în baza circumstanțelor cauzei, inclusiv a elementelor de fapt și a probelor disponibile, o instanță consideră că bunurile în cauză au fost obținute din activități infracționale.
- 53 În ceea ce privește considerentul (19) al acestei directive, el enunță că, pentru a combate în mod eficace activitățile de criminalitate organizată, ar putea exista situații în care să fie oportun ca o condamnare penală să fie urmată de confiscarea nu numai a bunurilor care au legătură cu o infracțiune specifică, ci și a altor bunuri considerate de instanță drept produse provenite din săvârșirea altor infracțiuni. Potrivit aceluiași considerent, această abordare corespunde noțiunii de „confiscare extinsă” în sensul articolului 5 din directiva menționată.
- 54 Astfel, este necesar să se considere că confiscarea extinsă prevăzută la acest articol 5 acoperă situații în care articolul 4 din aceeași directivă nu poate fi aplicat din cauza lipsei unei legături între bunul în discuție și infracțiunea pentru care a fost pronunțată condamnarea definitivă.
- 55 În consecință, articolul 4 din Directiva 2014/42, citit în lumina articolului 5 și a considerentului (19) al acesteia, trebuie să fie interpretat în sensul că, în scopul aplicării sale, este necesar ca produsul a cărui confiscare este avută în vedere să rezulte din infracțiunea pentru care a intervenit condamnarea definitivă a autorului său.
- 56 În speță, întrucât, așa cum reiese din cuprinsul punctului 45 din prezenta hotărâre, infracțiunea de deținere în vederea distribuirii a unor produse stupefiante de mare risc pentru care persoanele interesate au fost condamnate prin hotărâre definitivă nu este, în sine, de natură să genereze un avantaj economic, reiese că sumele de bani a căror confiscare se solicită nu au putut rezulta din această infracțiune.
- 57 Prin urmare, confiscarea unor asemenea sume de bani nu este vizată la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/42.

- 58 În ceea ce privește, în al doilea rând, articolul 5 din Directiva 2014/42, dat fiind că noțiunea de „bunuri” pe care o vizează acoperă, potrivit articolului 2 punctul 2 din această directivă, bunuri de „orice fel” și deci și sume de bani, trebuie să se observe că, astfel cum reiese din modul său de redactare, alineatul (1) al articolului 5 impune, în scopul confiscării unui bun, întrunirea a trei condiții cumulative.
- 59 *Primo*, persoana căreia îi aparține bunul trebuie să fie găsită vinovată de o „infracțiune”.
- 60 În această privință, articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2014/42 precizează că noțiunea de „infracțiune” include cel puțin, așa cum reiese din alineatul (2) litera (e), o infracțiune pasibilă de o pedeapsă maximă privativă de libertate de cel puțin patru ani, în conformitate cu instrumentul relevant prevăzut la articolul 3 din directiva menționată.
- 61 În speță, după cum s-a constatat la punctul 29 din prezenta hotărâre, deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor este o infracțiune sancționată în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Decizia-cadru 2004/757, la care face trimitere articolul 3 litera (g) din Directiva 2014/42.
- 62 În plus, în ceea ce privește cerința prevăzută la punctul 60 din prezenta hotărâre, potrivit căreia infracțiunea trebuie să fie pasibilă de o pedeapsă maximă privativă de libertate de cel puțin patru ani, trebuie arătat că, în temeiul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din decizia-cadru menționată, pedeapsa maximă stabilită pentru infracțiunea prevăzută la articolul 2 alineatul (1) litera (c) este de cel puțin cinci ani, în special atunci când infracțiunea implică drogurile cele mai dăunătoare pentru sănătate.
- 63 În speță, așa cum reiese din deciziile de trimitere, persoanele interesate au fost condamnate pentru deținerea de produse stupefiante de mare risc, ceea ce tinde să indice că aceste condamnări priveau infracțiuni care implică drogurile cele mai dăunătoare pentru sănătate, în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Decizia-cadru 2004/757, astfel încât infracțiunea pe care au săvârșit-o pare să fie într-adevăr sancționată cu o pedeapsă maximă privativă de libertate de cel puțin patru ani.
- 64 *Secundo*, infracțiunea pentru care persoana a fost găsită vinovată trebuie să fie susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, beneficii economice.
- 65 În această privință, considerentul (20) al Directivei 2014/42 enunță că, atunci când stabilesc dacă o infracțiune este susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, asemenea beneficii, „statele membre pot lua în considerare modul de operare, de exemplu dacă una dintre condițiile infracțiunii este să fi fost săvârșită în condiții de criminalitate organizată sau cu intenția de a genera profituri periodice din infracțiuni”. A doua teză a considerentului amintit precizează însă că luarea în considerare a modului de operare menționat, „în general, [...] nu ar trebui să aducă atingere posibilității de a recurge la procedura privind confiscarea extinsă”.
- 66 În speță, instanței de trimitere îi va reveni, prin urmare, sarcina de a aprecia dacă infracțiunea în discuție în litigiul principal, care constă în deținerea de produse stupefiante de mare risc în vederea distribuirii lor este susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, beneficii economice, luând în considerare, dacă este cazul, modul de operare al infracțiunii, în special împrejurarea că aceasta a fost săvârșită în condiții de criminalitate organizată sau cu intenția de a genera profituri periodice din infracțiuni.

- 67 *Tertio*, după cum reiese din considerentul (21) al Directivei 2014/42, instanța trebuie în orice caz să fie convinsă, pe baza circumstanțelor cauzei, inclusiv a elementelor concrete de fapt și a probelor disponibile, că bunurile în cauză au fost obținute din activități infracționale. În această privință, instanța de trimitere va putea printre altele să ia în considerare, astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2014/42, disproporția dintre valoarea bunurilor în discuție și venitul legal al persoanei condamnate. În aceste condiții, persoana menționată trebuie să beneficieze de posibilitatea efectivă de a contesta circumstanțele cauzei, inclusiv elementele concrete de fapt și probele disponibile pe baza cărora bunurile respective sunt considerate bunuri derivate din activități infracționale, potrivit dispozițiilor articolului 8 alineatul (8) din Directiva 2014/42.
- 68 În ceea ce privește, în al treilea rând, articolul 6 din Directiva 2014/42, referitor la confiscarea aplicată terților, acesta invită statele membre să adopte măsurile necesare pentru a permite confiscarea produselor sau a altor bunuri a căror valoare corespunde produselor care, în mod direct sau indirect, au fost transferate de o persoană suspectată sau învinuită către terți sau care au fost dobândite de terți de la o persoană suspectată sau învinuită, cel puțin în cazurile în care terții știau sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului sau al achiziționării era evitarea confiscării.
- 69 În această privință trebuie arătat că confiscarea prevăzută la articolul 6 din Directiva 2014/42 presupune să se stabilească existența unui transfer de produse către un terț sau a unei dobândiri a unor astfel de produse de către un terț, precum și cunoașterea de către acest terț a faptului că acel transfer sau acea achiziție avea ca scop, pentru persoana suspectată sau învinuită, evitarea confiscării.
- 70 Or, deciziile de trimitere nu menționează că aceasta ar fi situația în cauzele principale, astfel încât articolul 6 din Directiva 2014/42 nu pare pertinent în cadrul acestor cauze.
- 71 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că Directiva 2014/42 trebuie să fie interpretată în sensul că nu prevede numai confiscarea bunurilor care constituie un avantaj economic rezultat din infracțiunea pentru care a fost condamnat autorul infracțiunii respective, ci are în vedere și confiscarea bunurilor care aparțin acestui autor și cu privire la care instanța națională sesizată pentru soluționarea cauzei este convinsă că au fost obținute din alte activități infracționale, cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolul 8 alineatul (8) din această directivă și cu condiția ca infracțiunea pentru care a fost găsit vinovat autorul menționat să figureze printre cele enumerate la articolul 5 alineatul (2) din directiva amintită și ca această infracțiune să fie susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, un avantaj economic în sensul aceleiași directive.

Cu privire la a patra întrebare

- 72 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 47 din cartă trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea în favoarea statului a unui bun despre care se susține că aparține altei persoane decât autorul infracțiunii în discuție fără ca această persoană să aibă posibilitatea de a se constitui parte în procedura de confiscare.

- 73 Trebuie amintit că domeniul de aplicare al cartei, în ceea ce privește acțiunea statelor membre, este definit la articolul 51 alineatul (1) din aceasta, potrivit căruia dispozițiile cartei se adresează statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii (Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo și Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, punctul 30, precum și jurisprudența citată).
- 74 În speță, din deciziile de trimitere reiese că articolul 53 alineatul (2) litera b) din NK a fost introdus prin zakon za izmenenie i dopalnenie na nakazatelna kodeks (Legea de modificare și de completare a Codului penal) (DV nr. 7 din 22 ianuarie 2019) și că această lege reprezintă punerea în aplicare în dreptul bulgar a Directivei 2014/42, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă. Astfel, prin adoptarea acestei legi, legiuitorul bulgar era obligat să respecte drepturile fundamentale consacrate la articolul 47 din cartă.
- 75 Potrivit primelor două paragrafe ale articolului 47 din cartă, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de acest articol, și în special dreptul la un proces echitabil. Pe de altă parte, drepturile fundamentale prevăzute la articolul 47 amintit sunt reafirmate de însăși Directiva 2014/42, al cărei articol 8 alineatul (1) prevede că statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele afectate de măsurile prevăzute în directiva menționată au dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil în vederea exercitării drepturilor acestora.
- 76 În această privință trebuie arătat că, având în vedere caracterul general al modului de redactare a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2014/42, persoanele cărora statele membre trebuie să le garanteze căi de atac efective și un proces echitabil sunt nu numai cele găsite vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, ci și terții ale căror bunuri fac obiectul deciziei de confiscare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo și Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, punctul 61).
- 77 Această interpretare decurge și din considerentul (33) al Directivei 2014/42, care enunță că această directivă afectează în substanța lor drepturile persoanelor, nu numai ale celor suspectate sau învinuite, dar și ale terților care nu fac obiectul urmăririi penale, pretinzând în același timp că sunt proprietarii bunurilor în cauză. Prin urmare, potrivit acestui considerent, este necesar să se prevadă garanții și căi de atac specifice pentru a se asigura respectarea drepturilor fundamentale ale respectivelor persoane în punerea în aplicare a directivei menționate.
- 78 După cum rezultă din articolul 8 din Directiva 2014/42, ea prevede mai multe garanții specifice pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale unor asemenea terți în punerea în aplicare a acestei directive.
- 79 Printre aceste garanții figurează cea prevăzută la articolul 8 alineatul (7) din directiva amintită, conform căruia persoanele ale căror bunuri sunt afectate de hotărârea de confiscare au dreptul de a fi asistate de un avocat, pe întreaga durată a procedurii de confiscare legate de determinarea produselor și a instrumentelor, pentru a-și putea exercita drepturile. În plus, potrivit acestei dispoziții, persoanele în cauză trebuie să fie informate cu privire la acest drept.
- 80 Având în vedere punctele 76 și 77 din prezenta hotărâre și întrucât articolul 8 alineatul (7) din Directiva 2014/42 nu se referă numai la persoana acuzată sau găsită vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, ci, în sens mai general, la persoanele ale căror bunuri sunt vizate, această dispoziție se aplică și terților care pretind că sunt proprietarii bunurilor a căror confiscare este preconizată și

care, în conformitate cu articolul 8 alineatul (9) din această directivă, au dreptul de a invoca un titlu de proprietate asupra acestor bunuri, inclusiv în cazurile menționate la articolul 6 din aceeași directivă.

- 81 Pe de altă parte, dreptul de a fi asistat de un avocat pe întreaga durată a procedurii de confiscare implică, fără îndoială, dreptul acestui terț de a fi ascultat în cadrul procedurii respective, care, conform jurisprudenței Curții, garantează titularului său posibilitatea de a-și prezenta în mod util și efectiv punctul de vedere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iulie 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punctul 34), fapt confirmat de considerentul (33) al Directivei 2014/42, potrivit căruia garanțiile și căile de atac specifice pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale terților în punerea în aplicare a directivei menționate includ dreptul de a fi audiat pentru terții care pretind că sunt proprietarii bunurilor în cauză.
- 82 Din articolul 8 alineatele (1), (7) și (9) din Directiva 2014/42 rezultă astfel că un terț care pretinde sau despre care se pretinde, în cadrul unei proceduri de confiscare, că este proprietarul bunului a cărui confiscare este avută în vedere trebuie să fie informat cu privire la dreptul său de a se constitui parte în cadrul procedurii respective, precum și la dreptul său de a fi ascultat și că acestui terț trebuie să i se dea posibilitatea să exercite aceste drepturi și să își invoce titlul de proprietate înainte de adoptarea unei decizii de confiscare a acestui bun.
- 83 În speță, guvernul bulgar a arătat în observațiile sale scrise depuse la Curte că, în temeiul dreptului bulgar, terții, precum cei în discuție în procedurile principale, nu se pot constitui părți în cadrul procedurii de confiscare înseși, prevăzută la articolul 306 alineatul (1) punctul 1 din NPK. Cu toate acestea, potrivit acestui guvern, dreptul bulgar oferă oricărui terț care susține că dreptul său de proprietate a fost încălcat în cadrul unei asemenea proceduri posibilitatea de a-și valorifica pretenția în fața unei instanțe civile. Mai precis, acest terț se poate prevala de acțiunea în revendicare, reglementată de articolul 108 din zakon za sobstvenostta (Legea privind proprietatea) (DV nr. 92 din 16 noiembrie 1951).
- 84 Or, trebuie să se constate că existența în dreptul bulgar a unei asemenea acțiuni nu permite îndeplinirea cerinței care decurge din articolul 8 alineatele (1), (7) și (9) din Directiva 2014/42, așa cum aceasta a fost precizată la punctul 82 din prezenta hotărâre. Într-adevăr, printr-o acțiune de acest fel, terțul poate cel mult să reacționeze la eventuala încălcare a dreptului său de proprietate care ar rezulta dintr-o decizie de confiscare a bunului său, însă nu poate invoca acest drept pentru a preveni însăși adoptarea respectivei decizii.
- 85 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că articolul 8 alineatele (1), (7) și (9) din Directiva 2014/42 coroborat cu articolul 47 din cartă trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea în favoarea statului a unui bun despre care se susține că aparține altei persoane decât autorul infracțiunii fără ca această persoană să aibă posibilitatea de a se constitui parte în procedura de confiscare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 86 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană trebuie să fie interpretată în sensul că deținerea de stupefiante în vederea distribuirii lor intră în domeniul său de aplicare chiar dacă toate elementele inerente săvârșirii acestei infracțiuni se limitează la interiorul unui singur stat membru.**
- 2) Directiva 2014/42 trebuie să fie interpretată în sensul că nu prevede numai confiscarea bunurilor care constituie un avantaj economic rezultat din infracțiunea pentru care a fost condamnat autorul infracțiunii respective, ci are în vedere și confiscarea bunurilor care aparțin acestui autor și cu privire la care instanța națională sesizată pentru soluționarea cauzei este convinsă că au fost obținute din alte activități infracționale, cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolul 8 alineatul (8) din această directivă și cu condiția ca infracțiunea pentru care a fost găsit vinovat autorul menționat să figureze printre cele enumerate la articolul 5 alineatul (2) din directiva amintită și ca această infracțiune să fie susceptibilă să genereze, în mod direct sau indirect, un avantaj economic în sensul aceleiași directive.**
- 3) Articolul 8 alineatele (1), (7) și (9) din Directiva 2014/42 coroborat cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea în favoarea statului a unui bun despre care se susține că aparține altei persoane decât autorul infracțiunii fără ca această persoană să aibă posibilitatea de a se constitui parte în procedura de confiscare.**

Semnături